

Aan het bestuur van de
Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer
Regio Arnhem – Nijmegen
Eusebiusbuitensingel 53
6828 HZ ARNHEM

Datum
15 juni 2022

Ons kenmerk
2022-AV-3000.8701

Onderwerp
Accountantsverslag 2021

Geachte leden van het bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2021. Dit verslag bevat de belangrijkste uitkomsten van onze werkzaamheden, waarvan wij vinden dat die voor u relevant zijn voor een goed begrip van de jaarrekening 2021, en voor het beoordelen van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2021 gecontroleerd.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleaanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem – Nijmegen.

Wij hebben deze rapportage met de organisatie afgestemd en eventuele vragen beantwoord. De bevindingen en beschouwingen in dit verslag komen voort uit onze controlewerkzaamheden. Het verslag van bevindingen is, zoals hiervoor reeds verwoord, bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2021. Wij wijzen u erop dat uw controlerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeenschappelijke regeling voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Hoogachtend,

Astrium Overheidsaccountants B.V.

Drs. P.J.D. Bosch RA

astrum

Accountantsverslag

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer

Arnhem - Nijmegen – Boekjaar 2021

- 1. Inleiding**
- In het kader van de door het bestuur aan ons verstrekte opdracht voor de controle van de jaarrekening 2021 van Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Arnhem – Nijmegen (hierna: BVO DRAN) brengen wij u hierbij verslag uit van onze belangrijkste bevindingen naar aanleiding van onze eindexjaars controlereweerkzaamheden die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Dit accountantsverslag is bedoeld om u te ondersteunen in uw beoordeling van de jaarrekening 2021. Wij wijzen u erop dat uw controllerende taak uiteraard verder gaat dan uitsluitend het financieel getinte perspectief vanuit de accountantscontrole.

Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen onze controleanpak en de belangrijkste aangelegenheden die wij tijdens onze controle in overweging hebben genomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening van uw gemeenschappelijke regeling.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2021 van BVO DRAN en niet primair op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de controle van de jaarrekening.

Wij bespreken deze rapportage met de organisatie en verstrekken het definitief verslag aan het bestuur.

Het accountantsverslag is als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1	Inleiding
Hoofdstuk 2	Kernpunten van de controle
Hoofdstuk 3	Analyse vermogen en resultaat
Hoofdstuk 4	Interne beheersing en automatisering
Hoofdstuk 5	Rechtmatigheid
Hoofdstuk 6	Overige bevindingen (jaarrekeningcontrole 2021)

Bijlagen:

- A. Niet-gecorrigeerde controleverschillen
- B. Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

astrum

2. Kernpunten van de controle

2. Kernpunten van de controle

2.1 Controleverklaring	De jaarrakingcontrole is uitgevoerd zoals overeengekomen in de opdrachtbevestiging. De uitgevoerde werkzaamheden resulteren in een goedkeurende controleverklaring bij de jaarraking 2021 voor zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring wordt u separaat toegezonden.
2.2 Reikwijdte van de controle	Met de opdrachtbevestiging heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarraking 2021. De reikwijdte van onze controle staat hierin omschreven. Er is gedurende het verloop van de controle over 2021 op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Tijdens de uitvoering hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2021 voldoende voor de doelstelling van onze controle.
2.3 Grondslagen	De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek naar de toepassing van de juistheid van de grondslagen in de jaarraking. Naar onze mening zijn de door het bestuur gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling aanvaardbaar, conform wet- en regelgeving en consistent toegepast. In het boekjaar 2021 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van de belangrijkste verslaggevingsgrondslagen uit het BBV.
2.4 Onafhankelijkheid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Astrum Overheidsaccountants B.V. (hierna: Astrum) en KSG Registeraccountants B.V. (hierna: KSG) zijn onafhankelijk van BVO DRAN en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid. ▪ Ons zijn geen relaties bekend tussen Astrum, KSG en BVO DRAN, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. ▪ Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.
2.5 Schattingen	Schattingen op basis waarvan een aantal jaarrakingposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen beoordeeld. Wij hebben vastgesteld dat de schattingen en veronderstellingen aanvaardbaar zijn in het kader van de jaarraking als geheel.

2.6 Goedkeurings- en rapporterings-tolerantie

De materialiteit bij de planning en uitvoering van de jaarrekeningcontrole 2021 is € 154.000 (2020: € 105.474). Deze materialiteit vloeit voort uit de wettelijk voorgeschreven (minimum)vereisten, zoals opgenomen in het Bado en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol, hetgeen voldoet aan de wettelijke minimumvereisten. De rapporteringsgrens is conform het ‘Controleprotocol van de BVO DRAN’, zoals vastgesteld op 15 april 2019, bepaald op € 25.000.

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1% van de totale lasten	€ 154.000 (2020: € 105.474)
Onzekerheden	3% van de totale lasten	€ 462.000 (2020: € 316.422)
Rapporteringstoleranties		
Fouten		€ 7.700
Onzekerheden		€ 23.100
Realisatie fouten en onzekerheden	Getrouwheid	Rechtmatigheid
<i>Zie bijlage A van deze rapportage</i>		
Fouten	€ -	€ -
Onzekerheden	€ -	€ -

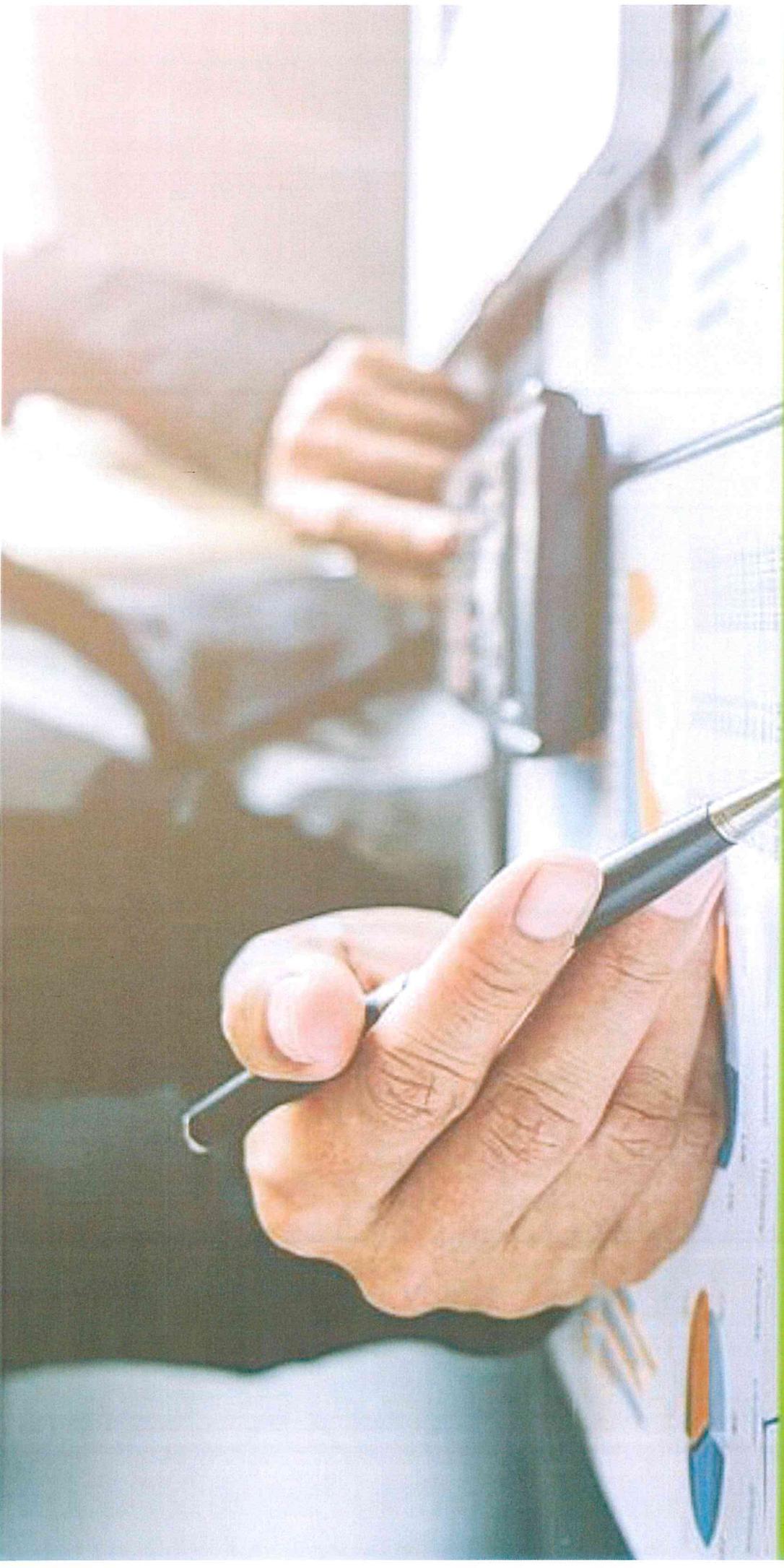
Getrouwheid:

De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 154.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 462.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.

	<p><i>Rechtmateid:</i></p> <p>De totale omvang van de fouten is lager dan de tolerantie van 1% van de totale lasten (€ 154.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.</p> <p>De totale omvang van de onzekerheden is lager dan de tolerantie van 3% van de totale lasten (€ 462.000) en heeft derhalve geen gevolgen voor de strekking van onze controleverklaring.</p>
2.7 Analyse vermogen en resultaat	<p>Het totale resultaat komt als gevolg van een kostendekkende bijdrage van de aangesloten gemeenten op een saldo van € nihil en is in overeenstemming met de begroting. De jaarrekening 2021 sluit ook met een netto resultaat van € nihil.</p> <p>Voor een toelichting hierop verwijzen wij u naar het overzicht van baten en lasten in de jaartukken 2021. In hoofdstuk 3 gaan wij nader in op het resultaat en de ontwikkeling van het (weerstands)vermogen.</p>
2.8 EU-aanbestedingen	<p>De gemeenschappelijke regeling dient te voldoen aan de EU-aanbestedingsregels zoals eveneens middels uw eigen normenkader is vastgesteld. Uit de door ons gecontroleerde SPEND analyse is gebleken dat er geen sprake is van onrechtmatigheden ten aanzien van de EU-aanbestedingsregels.</p>

3. Analyse vermogen en resultaat

3. Analyse vermogen en resultaat

3.1 Eigen vermogen	Het BBV kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling (het gerealiseerde saldo van baten en lasten) en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via het overzicht van baten en lasten in de jaарrekening te lopen. De gemeenschappelijke regeling mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.
Resultaat 2021	(x € 1.000)
De totale baten van de bedrijfsvoeringsorganisatie over 2021 bedragen:	€ 770
De totale lasten van de bedrijfsvoeringsorganisatie over 2021 bedragen:	€ 770
Het resultaat bedraagt (saldo baten en lasten programma's voor reservemutaties):	€ -

3.2 Financiële positie <p>Het eigen vermogen van uw organisatie ultimo 2021 bedraagt € nihil. De totale vermogenspositie wordt onder andere tot uitdrukking gebracht door middel van het solvabiliteitspercentage. Dit percentage wordt bepaald door het eigen vermogen te delen door het balanstotaal. Ultimo 2021 bedraagt dit solvabiliteitspercentage 0% (2020: 0%) waarmee de voor overheden gebruiklijke norm van de Provincie niet wordt behaald.</p> <p>Het ontbreken van een vermogenspositie is u bekend en is een bewuste keuze van de betrokken gemeenten. Door gebrek aan eigen reserves dient BVO DRAN volledig te steunen op reguliere en aanvullende bijdragen van de gemeenten om eventuele toekomstige tegenvalters op te vangen. Dat is de consequentie van de samenwerking zoals die voor de organisatie is geregeld in de gemeenschappelijke regeling.</p>	<p>Ten einde een oordeel te geven over de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling dienen naast het eigen vermogen ook de risico's zoals opgenomen in de risicoparagraaf te worden betrokken. In de jaarrekening zijn de risico's weergegeven in de paragraaf weerstandvermogen en tekstuvel toegelicht. In de jaarrekening 2021 is de actuele stand van zaken ten aanzien van de risico's opgenomen.</p> <p>Wij adviseren u vanaf de jaarrekening 2022 de risico's ook financieel te kwantificeren zodat daarmee ook de financiële impact van de risico's in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheeringsinzichtelijk wordt gemaakt.</p> <p>Aangezien BVO DRAN geen eigen vermogen kent, betekent dit dat de gemeenten de lasten van BVO DRAN volledig moeten dragen voor eventuele tegenvalters. Eventuele financiële risico's die zich openbaren moeten net als in voorgaande jaren volledig worden opgevangen door de gemeenten.</p>	<p>Het ontbreken van eigen vermogen in combinatie met eventuele risico's geven een signaal voor een verhoogd risico omdat BVO DRAN zelf geen algemene reserves en weerstandsvormingen kent. Door gebrek aan eigen reserves dient BVO DRAN volledig te steunen op de bijdragen van de gemeenten om eventuele toekomstige tegenvalters op te vangen. Dat is de consequentie van de samenwerking zoals die voor de organisatie is geregeld in de gemeenschappelijke regeling. Op basis van het uitgangspunt dat de deelnemende gemeenten eventuele tekorten moeten aanzuiveren, achten wij de financiële positie voldoende.</p> <p>Wij adviseren te overwegen om een buffervermogen op te bouwen door het vormen van een algemene reserve (eventueel met een maximaal plafond). Het ontbreken van een vrije algemene reserve om risico's op te vangen bij een gemeenschappelijke regeling of bedrijfsvoeringsorganisatie is wel een landelijk beeld. Het algemene beleid van</p>
3.3 Weerstandsvermogen		
3.4 Conclusie financiële positie		

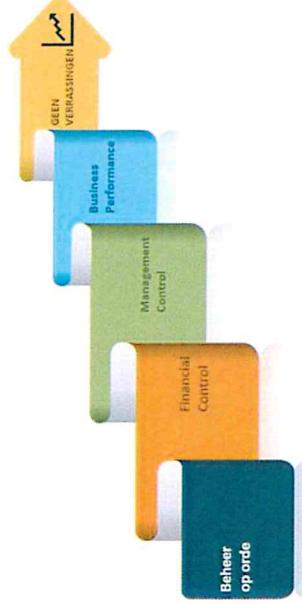
deelnemende gemeenten in een gemeenschappelijke regeling of bedrijfsvoeringsorganisatie is dat het aanwezig zijn van eigen vermogen in een GR niet noodzakelijk is. De gemeenten staan namelijk toch aan de lat voor negatieve resultaten, maar dit geldt vice versa voor de positieve resultaten.

4. Interne beheersing en
automatisering

4. Interne beheersing en automatisering

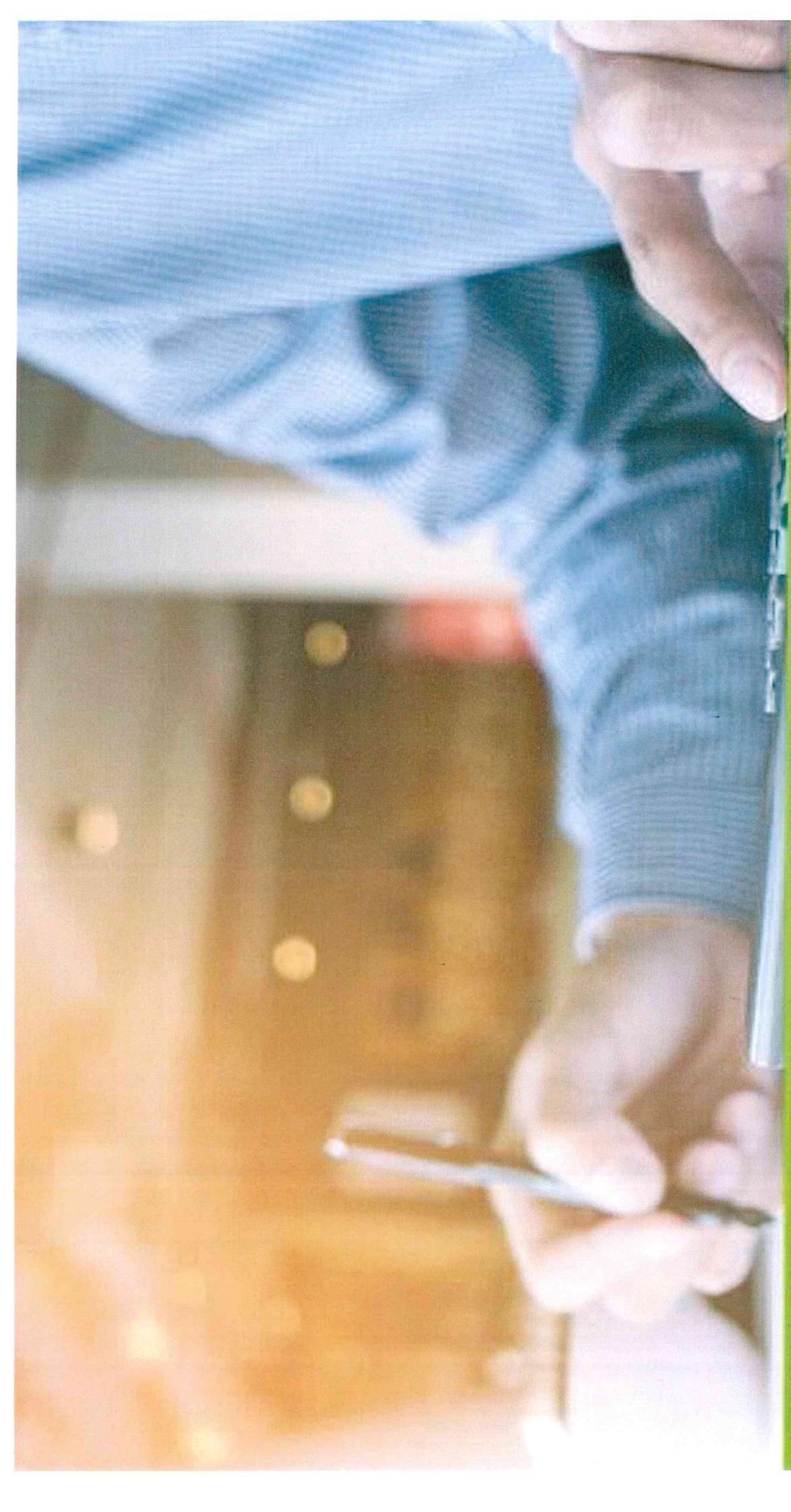
4.1 Samenvatting bevindingen managementletter 2021	<p>Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole 2021 hebben wij in het najaar 2021 de tussentijdse (interim) controle uitgevoerd. Deze interimcontrole is primair gericht op de bedrijfsvoering binnen BVO DRAN en behelst de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB). De door ons verrichte werkzaamheden zijn beperkt tot voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.</p>
---	--

Uit onze interimcontrole blijkt dat BVO DRAN gemeente haar zaken beheersmatig op orde heeft, voor zover wij dat beoordelen in het licht van de jaarrekeningcontrole. Ons beeld is dat de administratieve organisatie en interne beheersing (de controles binnen de processen, gecombineerd met de verbijzonderde interne controles) van BVO DRAN **voldoet aan de daaraan te stellen eisen**.

4.2 Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatisering omgeving	<p>Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen, die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de controle van de jaarrekening hier niet specifiek op is gericht.</p>
---	---

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen.

A close-up photograph of a person's hands resting on a laptop keyboard. The person is wearing a light blue long-sleeved shirt. The background is blurred, showing some yellow and red colors.

5. Rechtmäßigkeit

5. Rechtmatigheid

5.1 Begrotingsrechtmatigheid

De toe te passen normen voor het begrotingscriterium zijn gebaseerd op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet. Deze normen dient het algemeen bestuur zelf nader in te vullen en te concretiseren. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat de directie belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig meldt aan het bestuur, zodat zij hierover tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan het bestuur van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat de directie inbreuk maakt op het budgetrecht van het bestuur.

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft door de accountant niet in alle gevallen te worden meegewogen in zijn oordeel. In die gevallen dat het bestuur geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat de accountant deze lastenoverschrijdingen betreft bij de beslissing of hij al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan afgeven.

Essentieel is dat het algemeen bestuur nadere regels kan stellen wanneer:

1. Lastenoverschrijdingen zijn gecompenseerd door direct gerelateerde baten
2. Lastenoverschrijdingen passen binnen het beleid of
3. Lastenoverschrijdingen bij open einde regelingen.

Daarnaast moet de accountant deze lastenoverschrijdingen – waartvan de directie in de jaarrekening moet aangeven dat het bestuur deze nog dient te autoriseren – in het verslag van bevindingen aan de orde stellen. Extra lasten die zijn gemaakt omdat extra baten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij het algemeen bestuur nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra baten, zijn onrechtmatig.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid kijkt de accountant naar de lastenoverschrijdingen per programma die de rapportagetolerantie overschrijden.

	<p>Voor het boekjaar 2021 is geen begrotingsoverschrijding op de lasten geconstateerd, welke de rapportagetolerantie overschrijdt.</p>
5.2 Europese aanbestedingen	<p>Het normenkader voor de rechtmatigheidscontrole, zoals vastgesteld door het bestuur, bevat onder andere de Europese aanbestedingswetgeving. Bij onze jaarrekeningcontrole hebben wij aan de hand van een door uw organisatie uitgevoerde crediteurenanalyse gecontroleerd of de Europese aanbestedingswetgeving gedurende het boekjaar 2021 is nageleefd. Naast inzicht in de rechtmatigheid van individuele dossiers geeft deze analyse ook inzicht in de beheersing van het inkooptproces, die (ook) het naleven van de aanbestedingswetgeving moet waarborgen.</p> <p>Daarbij zijn ons de volgende zaken opgevallen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De organisatie heeft zelf een inkoopanalyse uitgevoerd. Wij constateren in 2021 een mooie doorontwikkeling op de interne beheersing ten aanzien van inkooprechtmatigheid en een toenemende aandacht die de organisatie heeft voor het naleven van de Europese aanbestedingsregels. 2. Er is geen afwijking van de Europese aanbestedingsrichtlijnen geconstateerd en derhalve nemen wij ook geen rechtmatigheidsfout mee in ons oordeel.
5.3 Schatkistbankieren	<p>Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.</p> <p>De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid, afgemeten aan de omvang van de begroting (dezelfde maatstaf die ook wordt gebruikt voor de berekening van de kasgeldlimiet). De drempel is voor de periode 1 januari 2021 tot en met 30 juni 2021 gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. De drempel is in genoemde periode nooit lager dan € 250.000, wat betekent dat een decentrale overheid altijd gemiddeld € 250.000 buiten de schatkist mag houden. Vanaf 1 juli 2021 is de drempel voor het schatkistbankieren verhoogd naar € 1.000.000. In onderstaande tabel is aangegeven welke bedragen gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist zijn gehouden. Per 31 december 2021 stond een bedrag van € 6.252.458 op de rekening bij de schatkist.</p>

Drempelbedrag schatkistbankieren		2021
Maximaal toegestaan drempelbedrag (0,75% van lasten primaire begroting of minimum) tot en met 30 juni 2021		€ 250.000
Maximaal toegestaan drempelbedrag vanaf 1 juli 2021		€ 1.000.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 1e kwartaal		€ 11.428.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 2e kwartaal		€ 12.303.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 3e kwartaal		€ 10.822.000
Gemiddeld saldo buiten schatkist gehouden 4e kwartaal		€ 6.709.000
In de jaarrekening is de uitvoering van het schatkistbankieren conform art 52c van het BBV verantwoord. In alle kwartalen van 2021 is deze drempel overschreden, de organisatie heeft gedurende het jaar dit geconstateerd en heeft passende maatregelen getroffen. BVO DRAN heeft het advies uit het accountantsverslag 2020 opgevolgd en daarmee vindt automatische afstemming inmiddels plaats. Aan deze overschrijdingen zijn geen financiële gevolgen verbonden.		
5.4 Rechtmatigheidsverklaring uitgesteld naar 2023	<p>De benodigde formele wetswijzigingen voor de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zijn op 31 mei 2022 door de Tweede Kamer aangenomen en gaan nu voor besluitvorming naar de Eerste Kamer. Tevens zal het BBV hierop in de komende periode aangepast worden. Inmiddels is ook bekend geworden dat de rechtmatigheidsverantwoording zal worden ingevoerd met ingang van het boekjaar 2023. Dat betekent dat het algemeen bestuur, voor het eerst in de jaarrekening 2023, een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen. De accountant zal dan zijn/haar oordeel geven over de getrouwheid van de jaarrekening waar de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel van uitmaakt. De accountant verstrekt met ingang van het boekjaar 2023 geen afzonderlijk rechtmatigheidsoordeel meer.</p> <p>Inmiddels is een standaardtekst voor deze rechtmatigheidsverantwoording ontwikkeld. Hierin geeft het algemeen bestuur aan dat er zich geen rechtmatigheidsfouten (alleen de 3 criteria: begroting, voorwaarden en M&O) in de financiële handelingen gedurende het kalenderjaar hebben voorgedaan boven een gestelde verantwoordingsgrens. De keuze van de hoogte van deze grens – de verantwoordingsgrens – wordt aan het algemeen bestuur overgelaten en is maximaal 3% van de totale lasten inclusief de toevoegingen aan reserves. Overigens merken wij hierbij op dat de huidige drempels ten aanzien van foutevaluatie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden</p>	

(BADO) uitgaan van maximaal 1% afwijking (ook ten aanzien van getrouwheid). Dit geldt voor fouten én onzekerheden. Als deze zich gezamenlijk boven de grens bevinden dan is het vereist aan te geven welke afwijkingen het betreft. Van het algemeen bestuur wordt tevens verwacht dat in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording wordt gegeven en welke acties zij neemt om dergelijke afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Om deze verplichting te kunnen invoeren moet onder andere de Gemeentewet, het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADo) en het BBV nog worden aangepast.

De wijziging in de verantwoordelijkheden ten aanzien van rechtmatigheid betekent dat het algemeen bestuur zelfstandig een controlesysteem moet inrichten, deze moet laten uitvoeren en over de uitkomsten moet rapporteren middels een rechtmatigheidsverantwoording. Wij adviseren een notitie rechtmatigheidsverantwoording door de organisatie op te stellen waarin de kaders en de aanpak voor de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording bij BVO DRAN worden vastgelegd. Daarnaast moet het interne controleplan, in afstemming met de accountant, verder doorontwikkeld worden en adviseren wij de organisatie nu al te starten met het uitvoeren van interne controles over het eerste kwartaal van 2022. Met het uitstellen van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording kan het boekjaar 2022 ook als een “oefenjaar” worden gebruikt en dat raden wij sterk aan.

6. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2021

6. Overige bevindingen jaarrekeningcontrole 2021

6.1 Wijziging in verslaggevingsvoorschriften en overige wet- en regelgeving	In de jaarrekening 2021 zijn geen stelsel- of schattingswijzigingen verwerkt. De gemeenschappelijke regeling heeft de jaarrekening verder aangepast conform de vereisten en recente wijzigingen in het BBV.
6.2 Bevestiging van het bestuur	Wij hebben van het bestuur een ondertekende schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen.
6.3 Beperking in reikwijdte van de controle	Er zijn geen meningsverschillen met het management noch het bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers en het bestuur van uw gemeenschappelijke regeling de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
6.4 Wet Normering Topinkomens (WNT)	De Wet Normering Topinkomens (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen. Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 209.000 niet te boven gaan. Daarnaast dient u het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000. Uit de werkzaamheden blijkt dat in 2021 voor de topfunctionarissen en overige medewerkers geen sprake van een overschrijding van de grensbedragen en dat de WNT juist is verantwoord in de jaarstukken.

<p><i>Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd</i></p> <p>In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmee of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is. In onze controleverklaring hebben wij bovenstaande explicet opgenomen.</p>	<p>In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.</p> <p>Wij hebben een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met de ambtelijke organisatie van BVO DRAN. Tijdens dit overleg is gesproken of het management aanwijzingen en of vermoedens heeft gehad voor de mogelijke aanwezigheid materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management of de werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing, of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn voor de jaarrekening.</p> <p>Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.</p> <p>Conclusie: Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2021 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.</p>
<p>6.5 Fraude als onderdeel van de accountants-controle</p>	<p>In maart 2020 is het Covid-19 virus uitgebroken en na een jaar is nog geen sprake van volledig herstel. Maatschappelijk en economisch heeft dit grote gevolgen en veel organisaties worden financieel geraakt. Ook voor BVO DRAN brengt dit onzekerheden met zich mee. Energied worden de contouren van de economische en maatschappelijke impact van het virus steeds duidelijker, anderzijds is nog steeds sprake van (economische)</p>
<p>6.6 COVID-19 algemeen</p>	

<p>beperkingen en heeft dit mogelijk ook impact op de door de gemeenschappelijke regeling te realiseren doelstellingen.</p> <p>In 2021 heeft de gemeenschappelijke regeling analyses uitgevoerd van de impact van Covid-19. Deze zijn op diverse plaatsen in de jaarrekening / programma's toegeleicht. De uitkomst laat zien dat er geen risico's zijn geïnventariseerd die een significant hogere weerstandscapaciteit voor de risico's vragen (zie ook hoofdstuk 3.3). Vooral snog ondervindt de gemeenschappelijke regeling, in financieel opzicht, geen grote hinder van de Corona-pandemie.</p> <p>De directie schat op basis van de uitgevoerde analyses het doorvoeren van een duurzame waardevermindering op de activa van de gemeenschappelijke regeling niet van toepassing. De in de jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op een positieve continuïteitsveronderstelling. Hoewel de toekomstige financiële impact van de uitbraak van Covid-19 ten tijde van het opmaken van deze jaarrekening niet duidelijk is, is de directie van mening dat op basis van de thans beschikbare informatie, de inmiddels genomen maatregelen en de huidige liquiditeitspositie, dat de bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling niet materieel wordt beïnvloed.</p>	<p>De commissie BADO heeft op 26 februari 2021 de 'Notitie effecten en risico's voor decentrale overheden vertaald naar de jaarrekening' uitgebracht. In deze notitie zijn richtlijnen, voorstellen en aandachtspunten opgenomen ten aanzien van de verantwoording van de impact van Covid-19 in de jaarrekening. In de notitie is in hoofdstuk 4.3 opgenomen dat de organisatie de mogelijkheid wordt geboden om een onverplichte paragraaf in de jaarrekening op te nemen.</p> <p>De directie heeft ervoor gekozen om geen separate paragraaf Covid-19 op te nemen in de jaarrekening. In de jaarrekening 2021 van BVO DRAN is op diverse plaatsen in de jaarrekening en het jaarverslag een toelichting opgenomen op de impact van Covid-19. Wij concluderen dat de huidige wijze van toelichten voldoet aan de vereisten zoals voorgeschreven door de commissie BBV en de BADO notitie.</p>	<p>6.7 COVID-19 verwerking in de jaarrekening</p> <p>Artikel 4 van het BBV schrijft voor dat de indeling van begroting en jaarstukken identiek is. In artikel 20 lid c van het BBV is bepaald dat de uiteenzetting van de financiële positie onder andere bestaat uit de geprognosiceerde balans en het EMU saldo. De koppeling met artikel 4 van het BBV leidt derhalve tot de conclusie dat de geprognosticeerde balans als het EMU-saldo opgenomen moet worden in zowel de begroting als in jaarrekening en</p>

<p>dat dit dient te geschieden in de jaarrekening op een vergelijkbare plek als in de begroting. BVO DRAN heeft onderstaande toelichting opgenomen in de paragraaf financiering.</p> <p>Het EMU saldo wordt berekend op transactiebasis. Deze berekeningswijze is in grote mate vergelijkbaar met het kasstelsel zoals dat voor de Rijk van toepassing is. Het BBV schrijft voor decentrale overheden echter een administratie op basis van het baten/lastenstelsel voor. Het EMU saldo wordt dan berekend door – afhankelijk van de kasmuratie – enkele posten erbij te tellen dan wel eraf te trekken en dan de individuele referentiewaarde (wet HOF) hier tegen af te zetten. Voor een BVO is geen referentiewaarde vastgesteld waardoor het berekenen van het EMU saldo geen toegevoegde waarde heeft. Wij concluderen dat deze toelichting toereikend is en daarmee voldoende invulling is gegeven aan het vereiste omtrent het EMU saldo.</p>	<p>Bij één vervoerder is geconstateerd dat er in 2021 een te hoog bedrag aan vervoerslasten in rekening is gebracht bij de BVO DRAN. Dit bedrag heeft betrekking op enkele percelen binnen het routevervoer en daarmee geen betrekking op het vraagafhankelijk vervoer. Wij hebben hierbij vastgesteld dat dit geen impact heeft op de subsidieverantwoording over 2021 aan de Provincie Gelderland, omdat het routevervoer geen onderdeel uitmaakt van de opgenomen lasten in de subsidieverantwoording. Deze constatering wordt bevestigd in het assurance rapport van de accountant van deze vervoerder en is daarin als volgt toegelicht.</p> <p>Wij hebben geconstateerd dat er waarschijnlijk een te hoog bedrag aan reistijd en starttarief in rekening is gebracht bij enkele percelen. Dit is veroorzaakt doordat de facturatie per perceel los wordt verzorgd, waardoor een route, die op meerdere percelen betrekking heeft, tweemaal in rekening gebracht kan zijn. Betreffende vervoerder heeft geen inschatting kunnen maken van de omvang van dit bedrag. Deze waarschijnlijke fout is niet gecorrigeerd in de verantwoording Routgebonden Vervoer behorend bij het assurance rapport.</p> <p>Deze onzekerheid zorgt uiteindelijk voor een vordering op de vervoerder en direct ook een verplichting van dezelfde omvang aan de gemeenten binnen deze percelen. Deze correctie heeft derhalve geen enkele impact op het resultaat of eigen vermogen van de BVO DRAN. Daardoor heeft de BVO DRAN ervoor gekozen om dit alleen toe te lichten onder de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen. De opgenomen toelichting in de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen achten wij toereikend.</p>
<p>6.9 Te hoge doorbelasting vervoerslasten één aanbieder</p>	

Bijlagen

Bijlage A – Niet-gecorrigeerde controleverschillen en / of onzekerheden

Toleranties t.b.v. foutenevaluatie (getrouwheid en rechtmatigheid)	Fouten	Onzekerheden
Goedkeuringstolerantie (respectievelijk 1% en 3% van de totale lasten)	€ 154.000	€ 462.000
Rapporteringtolerantie fouten en onzekerheden (grens waarboven gerapporteerd wordt aan het bestuur)	€ 7.700	€ 23.100

Foutenevaluatie	Fouten	Onzekerheden		
Aard van de fouten	Getrouwheid	Rechtmatigheid	Getrouwheid	Rechtmatigheid
	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ -	€ -	€ -	€ -

Bevestiging van het bestuur

Wij hebben van de directie een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het bestuur bevestigt dat geen sprake is van niet- gecorrigeerde fouten die, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening materieel (kunnen) zijn.

Conclusie: Bij de jaarrekening 2021 kan een **goedkeurende verklaring worden verstrekt inzake getrouwheid en rechtmatigheid.**

Bijlage B – Onafhankelijkheidsbevestiging en overige dienstverlening

Bevestiging onafhankelijkheid

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code dient de externe accountant mogelijke conflicten met betrekking tot zijn onafhankelijkheid, zowel in wezen als in schijn, onder de aandacht te brengen van het bestuur.

Wij bevestigen dat onze onafhankelijke positie ten opzichte van BVO DRAN in overeenstemming met de Nederlandse wettelijke en beroepsvoorschriften is gewaarborgd. Wij zijn van mening dat onze objectiviteit gedurende het afgelopen jaar niet is aangestast.

Stelsel van waarborgen om onafhankelijke positie te waarborgen

Astrum beschikt over een stelsel van maatregelen om onze onafhankelijke positie bij controlecliënten te waarborgen. Het stelsel van maatregelen is een integral onderdeel van de bestuurlijke organisatie en van het voor de gehele organisatie van toepassing zijnde stelsel van kwaliteitsbeheersings- maatregelen. Bijgaande niet-limitatieve opsomming geeft u een indruk van de maatregelen die bijdragen aan het waarborgen van onze onafhankelijke positie:

- Schriftelijke onafhankelijkheidsbepalingen waarin alle bestaande onafhankelijkheidsvereisten en de risico's ten aanzien van de bedreiging van de onafhankelijkheid en de daaraan gerelateerde waarborgen zijn verwerkt.
- Procedures voor tijdige bekendmaking van de voorschriften en de daarin aangebrachte wijzigingen aan alle gevollmachtigden en werknemers bij Astrum en KSG.
- Procedures voor de organisatie van periodieke training inzake de toepassing van de onafhankelijkheidsvoorschriften.
- Procedures die erop gericht zijn dat onze gevollmachtigden en werknemers in specifieke casussen en omstandigheden de onafhankelijkheidsvoorschriften naleven.
- Procedures voor een schriftelijke rapportage per controlecliënt waarin is vastgelegd of sprake is van omstandigheden die de onafhankelijkheid van de accountant die de controleopdracht uitvoert bedreigen, op welke wijze met potentiële bedreigingen is omgegaan en indien er bedreigingen zijn gesignalerd, welke maatregelen dan zijn genomen om deze bedreiging voor de onafhankelijkheid weg te nemen. De vastlegging van deze beoordeling inclusief een gemotiveerde conclusie (de zogenoemde onafhankelijkheidsevaluatie) wordt in het dossier opgenomen.

- Procedures die vereisen dat een daartoe geëigende afdeling binnen Astrium en KSG wordt geconsulteerd, als sprake is van een mogelijke aantasting van de onafhankelijkheid in relatie tot een specifieke cliënt. Indien de bestuursstructuur van de controlecliënt voorziet in een audit commissie of algemeen bestuur, overwegen wij ook een van deze beide instanties te raadplegen.
De opzet en werking van ons stelsel van maatregelen worden periodiek door de externe toezichthouder getoetst.

Interne roulatie

Een te grote mate van vertrouwdheid of vertrouwen kan een bedreiging vormen voor de onafhankelijkheid van de accountant wanneer bepaalde leden van het controleteam gereeld en voor lange tijd aan de wettelijke controle van een controlecliënt meeewerken.

Wij beoordelen de bedreiging voor de onafhankelijkheid die kan voortvloeien uit de langdurige betrokkenheid van andere leden van het controleteam bij de controleopdracht. Waar nodig nemen wij maatregelen om de bedreiging weg te nemen.

Personlijke, zakelijke of financiële relaties met de gemeenschappelijke regeling

Wij hebben een evaluatie gemaakt van persoonlijke, zakelijke en financiële relaties tussen Astrium en KSG, haar gevoldmachtigden en haar medewerkers en de gemeenschappelijke regeling die van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid. Bij deze evaluatie zijn ons geen zaken gebleken welke aan u gerapporteerd dienen te worden.